

Les tècniques de treball i l'adquisició d'hàbits d'estudi al tercer cicle de primària.

Celso Calviño Andreu
Jerònia Sampol Fornés
CP RAFAL VELL. PALMA

EL CP Rafal Vell és una escola pública que es troba a l'extraradi de Palma, els barris que l'envolten són el Rafal Nou, la Soledat, Son Gotleu i Son Forteza. L'alumnat pertany majoritàriament al nostre barri, encara que molts altres procedeixen de les barriades del seu voltant com qualsevol altra escola pública de Palma.

Avui, més que mai, per una sèrie de raons i degut als canvis socials tan importants que es donen actualment i que tenen un efecte molt directe a l'ensenyament-aprenentatge, ens hem plantejat uns objectius que cal prioritzar davant uns altres. Potenciar l'esforç i els hàbits, fer l'ensenyament-aprenentatge de cada dia més motivador, donar-los a conèixer i treballar tot una sèrie de normes i tècniques de treball i estudi... són eines indispensables per aconseguir la base per als seus futurs estudis. L'educació i l'ensenyament-aprenentatge s'ha d'enfocar no a curt termini, sinó a mitjà i llarg termini, si és que volem que sigui efectiu i contribueixi a la formació integral de l'alumnat.

COM HO FEIM?

Partim des de dues direccions, una i que és la base més impotant, és el que nosaltres anomenam les assemblees on tota la classe hi participa. L'altra és la feina i les eines que constantment i diàriament es fa i es donen durant les classes de les diferents matèries.

COM HO TREBALLAM A LES DIFERENTS ASSIGNATURES?.

Durant el primer curs es donen a conèixer les diferents tècniques de treball i estudi posant el professor constantment exemplificacions, com per exemple, els esquemes de claus, els mapes conceptuals, tècniques de subratllar, de resum... Després, una vegada que s'han posat en contacte amb totes aquestes tècniques, passam a elaborar-les conjuntament amb l'alumnat; els alumnes són els principals protagonistes i expliquen al/a la mestre/a com ho ha de realitzar, és a dir, com fer un mapa conceptual, un esquema o la idea principal d'un text. Aquesta metodologia es du a terme durant tot el primer curs del tercer cicle, perquè l'objectiu final és que l'alumnat sàpiga elaborar aquestes tècniques de forma autònoma i individual durant el segon curs d'aquest cicle. Com ja hem esmentat abans,

les assemblees de classe són una eina indispensable per refermar aquesta filosofia.

A cada assemblea dividim el temps per treballar i tractar una sèrie de punts. Tots aquests estan interconnectats amb els que es treballen a la classe. Es comença per aprendre a fer un ordre del dia que comprèn:

- Anàlisi i avaluació per part del tutor sobre la feina feta durant la setmana.
- Explicar una tècnica de treball i estudi programada.
- Analitzar els problemes i aportar suggerències sobre la dinàmica diària de la classe.
- Analitzar els problemes que sorgeixen durant el temps de pati.
- Parlar sobre el comportament en temps de menjador i durant les activitats extraescolars.
- Precs i preguntes que no s'han tractat.

Els dos primers punts els du a terme el professor, encara que l'alumnat hi participa de forma contínua. Els altres quatre punts són els mateixos alumnes els qui debaten i cercaran solucions on els dinamitzadors seran els delegats i subdelegats que han estat elegits de forma democràtica. El professor/a tutor/a serà un simple espectador on solament intervindrà per moderar el debat o per aportar i ampliar algunes de les idees tractades. Durant aquest temps l'alumnat, ja que és el subjecte principal, aprèn a moderar-se i esperar el torn de paraula, intervenir amb els problemes de classe, cercar-ne les solucions, aportar idees noves per realitzar durant el curs... Un exemple clar és que la nostra setmana cultural va sorgir d'una de les assemblees de classe d'aquests nivells.

El punt de l'assemblea que ara ens interessa comentar és el que fa referència a l'aprenentatge de les tècniques de treball i estudi. Cada tècnica de treball i estudi queda reflectida en un quadernet que cada alumne té i que anirà completant durant els dos anys del tercer cicle. Aquest quadernet seguirà la filosofia de les tècniques esmentades i l'alumne haurà de consultar-lo sovint durant ambdós cursos.

Les passes que seguim per elaborar l'esmentat quadern són:

- Què són tècniques de treball?
- Què són hàbits d'estudi?
- Què vol dir actitud?
- Creus necessari establir unes normes per dur a terme el treball a classe i a casa?

Uns altres punts que tractam són:

- Actituds i normes de classe.
- Normes de presentació dels treballs.
- Condicions adequades que requereix el lloc per treballar i estudiar.

- Ús de l'agenda.
- Com dur a terme la comprensió lectora.
- Tècniques per subratllar un text.
- Passes per construir els mapes conceptuals.
- Elaboració d'esquemes.
- Normes per preparar una avaluació: abans, durant i després.
- Com dur a terme l'observació.
- Les tècniques d'investigació.
- Com fer una explicació.
- Aprendre a fer preguntes.
- Elaboració d'un resum.
- Tècniques per prendre apunts.
- Com organitzar una sessió de treball.
- L'horari del que feim des que sortim de l'escola fins l'hora que anam a dormir.

No podem explicar cada una d'aquestes passes ja que l'article es faria molt llarg, però sí que en volem destacar dues: l'agenda i l'horari.

En aquest cicle és imprescindible saber utilitzar bé l'agenda. Hem notat que quan escriuen les feines que han de fer a curt o llarg termini, les anotaven de qualsevol manera i de forma desorganitzada i la majoria de vegades realitzades amb molta pressa perquè no tenien constància de la utilitat de l'agenda, ho apuntaven perquè sí. Donant les pautes necessàries als alumnes i també explicant als pares i mares a la reunió general, i més tard individual perquè col·laborin amb la seva bona utilització. D'aquesta manera hem

aconseguit que l'agenda sigui una eina útil i indispensable per als seus estudis. Hem de dir que hi ha una revisió diària i general a tot l'alumnat durant el primer trimestre del primer curs, llavors es fa esporàdicament llevat dels alumnes que encara ho necessitin perquè no han après a organitzar-se tot sols.

L'horari del que parlarem no és sobre l'horari lectiu sinó el temps que tenen des que surten de l'escola fins que se'n van a dormir. Per elaborar aquest horari necessitam també l'ajuda dels pares/mares. Una vegada que han escrit cada cosa que fan durant tot aquest temps, a les assemblees se'n parla i s'ha d'arribar a la conclusió que s'ha de tenir temps a més de jugar, veure la tele, fer activitats extraescolars... per fer els deures, estudiar i repassar, i llegir. Són tres activitats diferents i que necessiten un temps per a cada una. Així quan parlem amb els pares sempre els deim que diàriament hi ha alguna feina per fer, potser que algun dia no tinguin deures, però sí tenen per estudiar els conceptes explicats i la lectura, que és indispensable per millorar la comprensió escrita, l'ortografia i la velocitat lectora entre d'altres. Aquest horari es fa a cada començament de curs, i normalment el segon curs els alumnes el fan tot sols.

Aquesta aplicació metodològica ja fa bastants de cursos escolars que la posam en pràctica, i amb la seva avaluació contínua hem constatat els progressos experimentats per part de l'alumnat en general.

